

1. SHRUTÍ

Rok 2010 byl proti těm předchozím (připomeňme, že nemocnicí se zabýváme již od roku 2006) výjimečný tím, že jsme Arandu navštívili hned dvakrát. Již dlouho jsme si totiž slibovali, že se tam jednou podíváme i v zimě, abychom viděli, zažili a zdokumentovali opravdu autentickou, krutou, ale běžnou realitu zimního života tamějších horalů, našich statečných Arandů. Zimní cesta měla i jiné, pro nás velice důležité důvody. Jednak byla namátkovou kontrolou chodu naší nemocnice a zároveň přípravnou fází našeho projektu „Modelové řešení zlepšení životní situace v extrémních podmínkách horských himálajských vesnic“.

Zimní mise (únor-březen 2010)

Naše zimní mise nezačala moc šťastně, když jsme úvodem celý týden kvůli špatnému počasí nemohli odletět z Islámábádu do Skardu a museli jsme si zpáteční let domů o tento týden posunout. Před cestováním autobusem po Karakorum highway jsme byli varováni s tím, že bychom mohli být v Kohistánu, sousedícím se Swatem v krajním případě i unesení zbytky talibanských bojovníků, kteří se částečně ze Swatu rozprchli bůhví kam a kteří se nechali slyšet, že teď budou unášet i cizince za účelem výkupného. Když jsme po týdnu čekání konečně do Skardu přiletěli, skončil Viřa Dokoupil další den na kapačkách v místní vojenské nemocnici kvůli nějaké příšerné střevní události, jejíž původ zůstal pro nás tajemstvím. Jen z nápisů na ampulkách, kterých obsah 3 dny proudiv do Viřova dehydrovaného organismu jsme mohli usuzovat, že situace je tentokrát vážnější než jindy.

Již v Chutronu byla cesta po levém břehu zavalená lavinami a tak jsme museli Basho přebrodit, co nebylo nic moc jednoduchého. I tak se nám podařilo do setmění dojet do vesnice Bien, když jsme se probili několika ledovými závaly, ale tam náš džíp definitivně skončil. Dál jsme museli pěšky, což nám do Arandu zabralo další dva dny. Vesničané celého údolí nás všude překvapeně vítali a náš nový dispenzář Najaf Ali, který nás spolu s Husainem, Sarfrazem, šéfem Arandu Alím a jeho synem doprovázel, všude předváděl svoje léčitelské schopnosti. Ordinoval ve svátečních pokojích vesničanů, které nám byly nabídnuty k přenocování, když se mnohahodinové zástupy nemocných s dětmi v náručí tlačily trpělivě před dveřmi, navštěvoval a my s ním, podzemní obydlí, teď stále ještě trvale pro velkou zimu používanými, kde ošetřoval ty, co sami přijít za námi nemohli. Viděli jsme jej utěšovat zesláblé staříky a stařenky, pro každého měl dobré slovo a nějaký ten vitamín či jiný přípravek obsahující alespoň multiminerály, zaváděl infuze s posilujícími roztoky anemickým ženám po porodech, přičemž nám srdce usedala nad miniaturními miminky, které k sobě tiskly tyto slabounké matky s takovou láskou. A počínal si tak šikovně a přátelsky, nešetřil čas ani námahu, že jsme z něj měli ohromnou radost. Poprvé jsme také na vlastní oči viděli, jak vypadají malé děti onemocnělé obávaným zápallem plic, který si ještě před několika lety, než zde začala působit naše nemocnice, vybíral nekompromisní daň v podobě desítek životů těch nejmenších. Již při prvním noclehu v Bienu, kde jsme byli pozváni do domu místního mully, nás upoutala nápadně stísněná atmosféra-celá rodina byla soustředěna v jediné místnosti, kde zoufalá matka k sobě tiskla asi tříleté dítě zabalené, jak to nejvíce šlo. Dítě neplakalo, bylo zřejmě vysílené, jen občas zasténalo a všichni se modlili. Najaff dítě ošetřil, podal injekci s Augmentinem a Ventolinem, který zlepšuje vykašlávání, a ráno jsme se s ulehčením dozvěděli, že dítěti je lépe. Teplota mu klesla a nálada v domě zase stoupla.

Účinek antibiotik na pacienty je ve zdejších končinách skutečně zázračný, důvodem je sice známá, ale přesto stále znovu překvapující skutečnost, že se na ně zde neprojevuje žádná rezistence, jako v civilizovaných zemích. Na cestě do Arandu jsme museli překročit několik obrovských lavinišť, pod nimiž v několikametrové hloubce ubitého sněhu zmizely kilometry cesty do horní části údolí. Letos bylo hodně sněhu a příkrovy lavin se rozpustily až koncem května, zanechavši po sobě cestu v příšerném stavu, nejhorším za celou dobu co pamatujeme. A protože v létě pak přišly povodně, nebyly na její opravu peníze a tak si ji sami vesničané postupně opravovali krompáči a lopatami ještě těsně před příchodem další zimy.

Po třech dnech pochodu jsme byli v Arandu přivítáni obrovskými ovacemi, částečně způsobenými překvapením, že jsme se, zřejmě jako první cizinci v zimě do vesnice probili. Do svého obydlí nás chtěl pozvat snad každý, nabízeno nám bylo to nejlepší, co měli. Někteří dokonce zabili ovce či kozy, aby nám mohli předložit nejlepší pochoutku, kterou znají - čerstvě urestovaná játra zvířat. Marně jsme se bránili, že svého jídla máme dost. Celá naše návštěva proběhla ve znamení obrovského přátelství a radosti, všichni chtěli pomáhat, být nápomocni při filmování, ani ženy nám nebránily ve fotografování a jeden Arandůan dokonce donesl ztracenou nemocniční postel, kterou si zřejmě přivlastnil již v roce 2007, odkdy jsme ji

považovali za definitivně ztracenou. Teď se v něm hnulo svědomí a my radši ani neposlouchali jeho vysvětlení, které jsme v dané chvíli pokládali za méně podstatné, než jeho morální proměnu.

Většinu našeho zimního pobytu v Arandu jsme strávili inventurou léků a zařízení v nemocnici, kde bylo třeba po odchodu původního dispenzáře zase uvést vše do fungujícího pořádku. Jelikož ze zásob léků nic moc nezůstalo, bylo nezbytně nutné doplnit stavy léků alespoň pro potřeby v zimních měsících a pro první část roku. Nechtěli jsme kupovat zásoby roční, tak jako dříve, protože jsme prozatím neměli s novým dispenzářem zkušenost a řídit se pouze naším dojmem, jsme nepovažovali za rozumné. Za mnohem lepší řešení jsme zvolili nákup na 2 etapy, část jsme tedy nakoupily na zimní misi a větší část jsme nechali na misi letní, dle toho jak dopadne příští inventura a jak se nový dispenzář osvědčí.

Nově jmenovaný dispenzář Najaff Ali měl pro nás nespornou výhodu. Je obyvatelem Arandu, zde se před 29 lety narodil, zde má rodiče, sourozence, manželku i čtyři děti a také celé stádečko jaků, koz a ovcí, co je snad nejlepší zárukou toho, že odsud jen tak neodejde. Je inteligentní, a kdyby měl to štěstí a narodil se v Evropě, zřejmě by dnes vlastnil diplom absolventa některé dobré univerzity. Jeho otec jej prozíravě poslal jako malého chlapce do školy v údolí a jeho příprava na povolání je proto již modernější, než tomu bylo v případě jeho předchůdce, sice velice zkušeného, ale v podstatě odmítajícího se něčemu novému učit. Najaff mluví docela slušně anglicky a jako příslušník mladé generace již také přičichl i k počítačům. Člověk v naší situaci musí uvažovat konstruktivně. I z tohoto důvodu jsme přehodnotili náš původní plán pořizovat velké množství registračních knih pro kontrolu naší, ale i pro potřeby lékařů ze spádové oblasti, kteří dohlíží nad počínáním dispenzářů. Rozhodli jsme se místo mnoha sešitů pořídit počítač, který bude dispenzář využívat místo zmíněných registrů. Tohle rozhodnutí má dvě jasná pozitiva, jednak jím motivujeme mladého člověka a jednak se my plně vyznáme v potřebných informacích. Používat se bude angličtina, což v psaném projevu nebylo vždy možné zajistit, informace se k nám budou dostávat častěji a to emailem a my budeme mít i v době naší nepřítomnosti jasnější představu o dění v nemocnici.

Z tohoto důvodu jsme poříдили jen jednu registrační knihu a to na dobu, než se v létě vrátíme.

Najaffovi jsme oficiálně předali klíče od nemocnice, sepsali s ním smlouvu o způsobu nakládání, o převzetí inventáře a některých dalších věcech. Najaff byl šťastím bez sebe. Také jsme se domluvili, jakým způsobem povede registrace nemocných, diagnóz, vydávání léku i záznamy o tom všem. Dohodli jsme se, že do července s ním sepíše smlouvu o dílo náš partner projektu a v případě oboustranné spokojenosti bude sepsána smlouva na další období, ve které bude vyčíslena suma za provedenou práci do konce roku 2010, kterou uhradí Czech Hospital z rozpočtu dotace.

Ve Skardu se nám kromě zakoupení zásoby léků podařilo zařídit i některé další organizační věci. Nejzávažnější z nich snad bylo, že jsme prosadili účast na zdravotnickém školení nejnižšího typu porodní sestry pro tři děvčata z Arandu, která do něj měla nastoupit ve zdejší státní nemocnici hned na jaře, jen co nahoře roztaje sníh. Nejmladší z nich se jmenuje Asia, je jí sotva 13 let a protože není vdaná, bude ji po celou dobu trvání kursu doprovázet otec Murad, protože v tomto směru islámské zvyklosti neznají kompromis. Až později, když v květnu obdržíme e-mailovou zprávu od Sarfaze, že Asia spolu s vdanými kamarádkami Batul a Lailou kurs skutečně navštěvují, si uvědomíme, že čtyři roky našeho působení v Arandu přinesly i první zlom v myšlení tamějších lidí: tyto tři vlašťovky jsou prvními ženami, které z vlastní vůle a s pochopením svých rodin překonaly po staletí zakořeněný předsudek, že vzdělání je pro ně tou poslední věcí, kterou by ke svému životu mohly potřebovat.

Během zimní mise jsme ještě sepsali smlouvu na rok 2010 s panem Alim, který se stará o chod nemocnice ze strany údržby již několik let.

Byli jsme také na jednání s panem MUDr. Mubashirem o pravidelném lékařském dozoru nad nemocnicí, dohodli jsme se na uzavření smlouvy o dohledu nad dispenzářem, o kontrolách na místě a o zajištění bezplatné pomoci pro obyvatele Arandu a okolí. První čtyři měsíce roku plně pokryje partner projektu. My uzavřeme následnou smlouvu na letní misi. Stejným způsobem bude uzavřena smlouva i s LHV.

Letní mise (září-říjen 2010)

Jak se ukázalo, měli jsme „v nose“, jak se říká, když jsme naši druhou misi roku 2010 posunuli až na začátek září. Pákistán sice není kvůli velké vzdálenosti většiny svého území od Indického oceánu typicky monsunovou zemí, letos byl ale přesto postižen jeho extrémně silným průběhem. Obdobně s označením intenzity povodní se mluvilo o staletém, dokonce tisíciletém monsunu. Jeho přívaly nebraly konce a probíhaly i v horách Karakorumu, které mají charakter horské pouště a kde obvykle monsun od Indického oceánu vůbec nedorazí. Letos se Indus rozvodnil již v těsném sousedství své pramenné oblasti v Transhimálájské části Tibetu, kde nejprve na své pouti indickým Ladakhem zničil, co se dalo, stále mohutnější se však valil oblastí Kharmangu již na území sousedního Baltistánu, kde v díle strašné zkázy

pokračoval. Ničil mosty, kterých je i tak poskrovnu, katastrofálně vymlel cesty včetně KKH, způsobil desítky sesuvů půdy, kterým padly za oběť někde i celé vesnice, kdy byli desítky kamenných či hlíněných domků i s jejich obyvateli a hospodářskými zvířaty sesuty bleskovou rychlostí do jeho kaňonu a z vesničky se nezachránil vůbec nikdo. Nejvíce škod sice rozvodněný Indus způsobil až v závěru své 1000 kilometrové pouti v nížině Sindh, již nedaleko svého ústí u Karáčí, kde jeho ničivé působení dokonce předčilo škody na majetku a lidských životech způsobené doposud nezapomenutým zemětřesením v roce 2005, ale i horské oblasti dostaly co proto.

Počátkem září, kdy jsme do Islamabadu letos podruhé přiletěli, nebyl zde monsun ještě zdaleka u konce a obloha se často a bez varování pokrývala olověnými mraky, ze kterých padaly typické provazy vody, zpravidla doprovázené divokými blesky a hromy. Strávili jsme zde několik dní, protože jsme museli zakoupit dvě aparatury na sluneční ohřev vody, tzv. solar heatery, které jsme hodlali instalovat v Arandu – jednu pro veřejné teplé sprchy na střeše mešity, druhou, menší, na střeše nemocnice pro její potřeby. Při té příležitosti jsme se rozhodli oslovit pana Muhhamada Sahgala, který se zabývá prodejem a montáží slunečních kolektorů, aby pro nás udělal školení obsluhy po tom, co nainstalujeme vše dle našich plánů v Arandu. Nespornou výhodou je fakt, že se jedná o místního občana, protože mluví stejnou řečí. Z domova nám také měly co nejdříve dorazit dva rozměrné balíky, každý obsahující tři foto-voltaické panely, které nám s velkým pochopením a se značnou slevou prodala firma Solartec z Rožnova pod Radhoštěm včetně poskytnutí dokonalé dokumentace a návodů, abychom nebyli něčím překvapeni, až je budeme bez možnosti spojení 10000km daleko instalovat na střechu nemocnice. Pan Tvarůžek měl naštěstí zkušenosti s jejich montáží z Vietnamu i jiných exotických destinací a měl proto pro naše obavy velké pochopení. Panely skutečně za dva dny dorazily, naštěstí v pořádku a přesně tak, jak slibovali jiní obětavci, pracovníci české pobočky DHL, kteří se podobně jako pánové z Rožnova, nadchli naším projektem a svoje sympatie k nemocnici pod ledovcem rovněž promítli do velké slevy. Zbývalo teď ještě zvolit nejvhodnější způsob dopravy, aby celý poměrně křehký a rozměrově disproporční náklad ve zdraví dorazil do Skardu, kde se žádné náhradní díly na naše aparatury, jak známo, zakoupit nedají. Rozhodli jsme se pro kargo-terminal místního letiště PIA. Po překonání obvyklých potíží, které pramení ze známého zákona, že sice většinou narazíte na hodné lidi, kteří vyhovět chtějí, ale vždy se také jako na smůlu vyskytne někdo, komu to není vhod, jsme nakonec po dvou dnech i tento problém zvládli a naše panely, nádrže i roury jsme zanechali odbavené a zaplacené v rozměrném skladu terminálu letiště. Teď jsme již mohli odletět do Skardu a jen se tiše modlit, aby tam náš nenahraditelný náklad skutečně také doletěl. Dobrou zprávou bylo, když nás zřízení letiště ve Skardu již na letištní ploše upozorňovali, že naše kargo v pořádku včera dorazilo a čeká na nás ve skladu! Byli jsme opravdu šťastni, když jsme zjistili, že se, téměř zázrakem, opravdu nic nerozbilo. Po chvíli na letiště dorazil i náš přítel Dr. Mubashir a zařídil odvoz karga do hotelu Concordia, kde jsme za ty roky již dosáhli něčeho jako statusu trvalého inventáře. Uvolnili nám také, jako vždy, malé skladiště většinou sloužící horolezeckým expedicím, kam v příštích dnech k ohřívačům a slunečním panelům přibude pozeňnané množství dalších věcí pro Arandu.

Protože v Arandu budeme muset na střeše nemocnice i mešity vybudovat speciální konstrukci pro upevnění panelů, které bude muset odolat i tvrdým zimním podmínkám, rozhodli jsme se, že Vi'a Dokoupil nahoru pojedje s Hussainem hned další den na obrátku, aby vše prověřili a poměřili tak, abychom zde ve Skardu mohli nechat nařezat hranolky a desky přímo na míru a taktéž v železářské dílně na bazaru nechat svařit u našeho „steelmana“ (steel znamená ocel) potřebné konstrukce ze železa. Dina Štěrbová mezitím začne běhat po úřadech a institucích, rozjede „výběrové řízení“ na zakoupení džípu tak, aby naše „záchranná služba“ od letošního roku pokryla obě hlavní údolí Shigaru: Braldu i Basho, jeden džíp bude zakoupen z peněz projektu, druhý, tak jak bylo přislíbeno, pořídí partner projektu. Zjistí, jak si vedou naše děvčata, Asia, Batul a Laila na svém kurzu v místní státní nemocnici a mnoho dalších věcí.

S nabídkou džípu problém není, horší bude vybrat takový, který bude doopravdy trvale fungovat. Vybíráme totiž jen z repasovaných Toyot 84, které armáda vyřazuje a horší řidiči je paradoxně upřednostňují před jinými, mnohdy mnohem sofistikovanějšími moderními vozy. Tajemství je pravděpodobně v jednoduchosti Toyot, kdy je možné závady na nich opravit i v drsném terénu mnohdy jen s použitím šroubováku a kladiva, v horším případě pak někdy postačí ještě jednodušší nástroje. Výhodou je i univerzálnost vozidel, kdy v případě potřeby je lehké odmontovat plátěnou střechu a vyhodit zadní sedadla, aby vzniklo tzv. kargo, tedy vlastně nákladní džíp a naopak. S léky se nám situace komplikuje, protože naše nemocnice má dnes již tak dobrou pověst, že do ní chodí nejen Arand'ané a Bísílané, naučili se tam chodit i obyvatelé spodních vesnic, i když kvůli tomu musí vážit dlouhou cestu pěšky či džípem. Spotřeba léků proto roste a my jich kupujeme každým rokem více, protože nechceme nikoho, kdo lék skutečně potřebuje a přijde do naší nemocnice, odmítnout. V následujících dnech jsme se hlavně věnovali nákupům materiálu, stavebního a instalačního, převážně potřebného k montáži elektrárny, slunečních

ohřívачů vody a k rekonstrukci vesnického vodovodu a veřejných sprch, vybrali a koupili jsme také druhou terénní Toyotu pro naši záchrannou službu, nakoupili jsme materiál na malé skladiště, které jsme hodlali přistavit k zadní straně nemocnice, na jehož střeše z vlnitého plechu bude také usazen druhý z ohřívачů vody. Také jsme nakoupili léky, které snad budou stačit na další rok a vykonali jsme celou řadu návštěv u vlivných úředníků jak z oblasti školství, tak i zdravotnictví. Po několika dnech je skladiště v hotelu plné, nakládáme proto džípy – jede se do Arandu! Ještě než Skardu opustíme, máme telefonát z naší ambasády v Islamabadu, ze kterého se dozvídáme, že český velvyslanec pan Dr.Pavol Šepelák vykoná v Baltistánu oficiální návštěvu na nejvyšší úrovni a při té příležitosti snad navštíví i naši nemocnici v Arandu. Datum příletu do Skardu je stanoveno na pondělí 4. října a jsme zváni, abychom se zúčastnili slavnostního přivítání pana velvyslance na letišti. Má to sice i druhou stránku: budeme muset v Arandu dělat tak, abychom stihli montáže plánovaných zařízení do jeho návštěvy, co znamená, že o nějakém klidu či pohodě se nám může jen zdát. Zdá se, že i vesničané pochopili, že tentokrát nám musí být více nápomocni, než tomu bylo v minulosti, kdy nás většinou při práci jen pozorovali. Návštěvu „big boss“ z Česka berou velice vážně, vědomi si skutečnosti, že jiné vesnice něco podobného nikdy nezažijí a někteří se hlásí do práce dokonce i dobrovolně. S některými technicky zdatnějšími uzavřeme období našich smluv o dílo, takže pod vedením a dohledem Viti Dokoupila se práce rozbíhají na všech frontách: jedna parta na střeše nemocnice staví konstrukce pro fotovoltaiku, jiná přístěnek pro ohřívач vody, další montuje ohřívач pro veřejné sprchy na střeše mešity. Staví se také domečky pro sprchy, přilepené k mešitě, aby to teplá voda neměla daleko, a současně probíhá rekonstrukce vodovodní sítě tak, aby v ní tlak vody zbytečně neklesal a voda aby bez problému plnila nádrže na obou střeších, na nemocnici i mešitě. Úsilí místních musíme ocenit o to více, že zrovna probíhá doba mlácení obilí, takže na mnoha místech pracují celé rodiny i se svými zvířaty od svítání až do západu slunce, aby úroda nevyšla nazmar. Tato fáze zajištění zimní obživy je pro všechny horaly tou nejdůležitější, protože trvá i týdny a to, v době, kdy už nastupuje podzim a počasí může kdykoliv celou záležitost ohrozit.

V nemocnici rovněž panuje čilý ruch. Tentokrát jsme našemu mladému dispenzáři Najaffovi Alímu podle slibu dovezli také laptop, který jsme mu teď předali, aby se celá agenda v budoucnu zjednodušila a nevyžadovala tolik práce jako v současnosti rukou psané knihy pacientů, evidence výdaje léků a přehled skladu. Také tolik důležitá kontrola se tím zjednoduší, pokud ovšem náš pomocník, dohlizitel a kontaktní osoba v jednom, Sarfraz, pochopí princip jednotlivých knih a jejich součinnosti, aby nebylo tak jednoduché jej podvést, jak tomu, bohužel, bylo v minulosti. Najaff by nejradši podle něj nemoderní, rukou psané knihy hned zahodil, musíme jej mírnit a usměrňovat a také zakoupit tiskárnu, aby dokumenty mohly existovat i v jiné než jen virtuální podobě, o kterou můžeme kdykoliv lehce přijít. Do smlouvy s ním pak opatrně zakotvíme i některé povinnosti, které nám snad pomůžou vyhnout se krajně nežádoucímu zavírování z různých pochybných médií, paměti a cédéček s hudbou či stahování různých her. Přítomnost počítače nám umožňuje zprovoznit i malý přístroj EKG, který doposud ležel bez užitku zabalený v originální krabici. Najaff je bez sebe upřímnou radostí nad modře blikajícími křivkami na obrazovce a je patrné, že s tímto přístrojem se nepotkává úplně poprvé. Nicméně mu budeme muset zařídit ve Skardu odborné školení pro obsluhování EKG u nějakého kardiologa, co už nám předběžně přislíbil jeden z vysokých zdravotních úředníků při naší nedávné návštěvě u něj v kanceláři. Vidíme také, že Najaff ani v naší nepřítomnosti nelenil a zprovoznil si mikroskop, doposud také nepoužitý a teď nám předvádí, jak sám určil u tří pacientek v Arandu jejich plicní TBC. Měl pravdu, v Shigaru se to potvrdilo a holky dostaly od státu léky. Pákistán je totiž také signatářem příslušných konvencí Světové zdravotnické organizace a je proto povinen zajišťovat bezplatně jak očkování, tak léčbu TBC. Skutečnost je, samozřejmě trochu jiná, protože chybí dokonalý monitoring i statistiky novorozenců. Ale jak vidět, vše záleží na lidech! Smontován a uveden do funkce je také odsavač hlenu z dýchacích cest, urologická centrifuga a také kyslíková jednotka, která ovšem nemůže fungovat bez proudu. S napětím proto očekáváme spuštění fotovoltaické elektrárny, jejíž montáž se již chýlí ke konci. A pak ten slavnostní okamžik opravdu nastává: žárovky v nemocnici se rozsvítí, z kohoutků teče teplá voda, lednička mrazí, fungují všechny přístroje včetně jednotky na výrobu kyslíku a to i všechno současně, je-li třeba! A je-li elektrické energie nadbytek, aparatura vzadu ve skladišti, úhledně namontovaná a blikající na jedné ze stěn, umožní její kumulování v soustavě baterií. Na tento okamžik jsme čekali čtyři roky a teď se to splnilo, právě teď nastal ten opravdový skok ze středověku do naší doby, alespoň zde, v malé bílé budově z polyuretanových panelů pod ledovcem Čhogo-Lungma!!! Police jsou plné krabiček léků, vše je řádně zapsané do kartotéky, zkontrolováno, nic se po cestě neztratilo. Najaff ordinuje a údaje pacientů s rádoby samozřejmou nonšalancí zapisuje do notebooku. A tak se oslavuje, jak jinak, čajem a sušenkami, jak je ve zdejších končinách zvykem.

Seznam realizovaných výsledků v průběhu zimní a letní mise 2010 v Arandu:

---

1. Konsolidace nemocnice po výměně dispenzářů v březnu 2010
2. Inventura léků, přístrojového vybavení a ostatního inventáře. Předání budovy i vybavení novému dispenzáři Najaffu Alímu.
3. Doplnující nákup léků na období od března do srpna 2010
4. Zajištění školení na nejnižší stupeň ženské sestry pro 3 děvčata z Arandu ve státní nemocnici DHQ ve Skardu v době od května do listopadu 2010.
5. Nákup, dovoz, montáž a uvedení do chodu fotovoltaické elektrárny na střeše nemocnice.
6. Zaškolení na obsluhu fotovoltaické elektrárny.
7. Nákup, dovoz a montáž 2 slunenčích ohřívačů vody (jeden pro nemocnici a jeden pro veřejné teplé sprchy). Rekonstrukce vodovodu, stavba sprch, přístřešku, napojení a zprovoznění ohřívačů.
8. Nákup a dovoz léků na zimní období.
9. Nákup kombinovaného ter. auta Toyota 84 pro potřeby záchranného systému pro Arandu a celou dolinu Basho. Slavnostní předání obou aut vesnicím Ascoli a Arandu z rukou čs. velvyslance.
10. Zajištění školení na řidiče pro Jusupa, syna Ahmada Alího z Arandu.
11. Ve věci propagace České nemocnice:
  - návštěva velvyslance,
  - tiskovka ve Skardu,
  - prezentace na 5 Tv kanálech,
  - Zmínka o Czech Hospital ve všech denících, v mnohých na titulních stranách.
12. Započato soustředěné úsilí za účelem postavení či alespoň opravy a rozšíření stávající školy a získání nejméně jednoho stálého státem placeného učitele.
13. Zajištění další spolupráce a odborného dohledu nad nemocnicí ze strany spolupracující organizace BHEF v osobách DR. Mubashíra a ženské sestry Zahry včetně pokračování programu plánované rodiny.
14. Uvedení do chodu celého přístrojového vybavení nemocnice (lednička, světla, EKG, odsavač hlenu, mikroskop, kyslíková jednotka, měřič cukru, urologický set...)
15. Naprogramování jednoduchého programu v počítači pro zjednodušení a zpřehlednění evidence vydávaných léků, knihy pacientů i registru skladu léků. Zakoupení tiskárny k počítači, zaškolení dispenzáře, oživení EKG a uvedení do běžného užívání.
16. V rámci spolupráce s nadací PP Berkat, která v minulosti iniciovala transplantace rohovek v Afghánistánu, prověřena možnost zaškolení schopného očního chirurga ve Skardu na tutéž aktivitu. Realizován monitoring existujícího vybavení potřebného k provádění transplantací a nalezen vhodný zájemce oční chirurg Dr. Niaz Alí.